

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 An in seruanda, & vouenda Virginitate prima fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Greg. Nys. aperte docent Gregorius Nyssen. supra, & Bonau. in A
libr. meditationum vitæ Christi, capit. 3. & ferè alij
Pares, ergo pari ratione potuissent ex eadem reuela-
tione matrimonium contrahere, etiam si votum
ante emisisset, ergo nihil est cur dubitetur, quòd
illud emisisset. Primò, quia summo affectu semper
amauit castitatē, ergo verisimile est effecisse, quan-
tum in se erat, vt hoc propositum esset immutabi-
le: vt propria voluntate retractari non posset. Stu-
dauit enim semper puritatem angelicam imitari, &
quam illi per naturam, voluit ipsa per voluntariam
promissionem habere immutabilem. Secundò, quia
hoc modo virginitas Mariæ fuit semper perfectior,
& gratior Deo. Tertiò, quia multæ virgines ferè ab
incunabulis per castitatis votum se Deo consecra-
runt, ergo multo magis hoc credendum est de prin-
cipe omnium virginum, quæ illarum est dux, & per-
fectissimum exemplar.

Agiln. Vnde Anselm. libro de excellentia Virginis cap. 4.
Sic, inquit, *Virgo tenera, & delicata, regali stirpe proge-
nita, & speciosissima totam intentionem suam, totum
animum suum, totum studium suum ad hoc intendit, vt
corpus, & animam suam Deo virginitate perpetua conse-
craret.* Sciebat enim quòd quanto sanctius eam seruaret,
tanto sublimius ei, qui omnium castissimus, inò ipsa ca-
stitas est, appropinquaret. Amplectendo itaque quod ac-
ceptabilem Deo esset cognouit, legem superauit. Neque
existimo necessarium esse, morose disputare de con-
ditione illa, nisi aliud Deo placuerit, prout paulo an-
tea à me explicata est, quia (vt recte notant Palu-
danus, Scotus, & alij) illa conditio, etiam si expre-
se addatur, non tollit vim, & perfectionem voti
absoluti, quia in omni voto intine includit: inò
in omni promissione imbibitur huiusmodi ordo
ad voluntatem eius, cui sit, nam si ipse non acce-
ptat, vel si remittit, aut non vult rem promissam,
obligatio cessat. Quod non solum hac ratione in
Deo locum habet, sed etiam quia est supremus le-
gislator, & dominus, qui potest omnem huiusmodi
obligationem dispensare, & irritare. An verò, cum
Beata Virgo votum emisit, contenta non fuerit hac
conditio, prout in ipso voto includitur, sed in
corde suo illam distinctè explicauerit, res incerta
est, & quæ non multum referre videtur. Quare si
D. Thom. (vt Paludanus illum explicat) solum hoc
docere voluit, facile illi consentiam, quia fortasse
hoc aliquid perfectionis addit, præsertim, si non fuit
à principio Beata Virgini reuelatum, quid Deus de
corpore eius disposuisset. Nam si de hac diuina vo-
luntate à principio certior facta est per Spiritus san-
cti reuelationem (vt est probabile) iam non erat illa
conditio necessaria, quia de diuino beneplacito iam
illi constabat.

Ad fundamenta contrariarum opinionum, nihil
est quod respondeamus, nam ex dictis soluta sunt.
Dicunt verò aliqui, cum Beata Virgo, ante matrimo-
nium esset sub potestate parentum, non potuisse, vel
falsam non debuisset votum emittere, præsertim,
cum ab illis posset statim irritari: est autem verisimi-
le parentes non consentisse in huiusmodi voto: tum
quia erat vnigenita (vt creditur) tum etiam, quia eo
tempore virginitas in opprobrium, & ignominiam
vertebatur. Respondetur tamen, Primò, parentes
Virginis fuisse sanctissimos, vt Ecclesiastica habet
traditio, quam Greg. Nys. & alij referunt. Quare ni-
hil est quod de eorum consensu, etiam si necessarius
esset, dubitetur, quia nec de temporali hereditate
nimum erant solliciti, nec ab hominum æstimatio-
ne, & iudicio pendebant. Vnde Bernardus homilia
tertia in *Missus est*, ita Virginem facit loquentem, &
verba possunt ad parentem etiam accommodari.
*Melius est mihi maledictum incurrere, quam castitatem
violare, nam licet video maledictum, sed non peccatum,
hæc enim maledictio, quid est, nisi hominum exprobratio?*
Adde denique, licet sterilitas in ijs, qui generationi

vacabant, in aliquod opprobrium tunc cedere:
fortasse tamen voluntariam castitatem in simili exi-
stimatione non fuisse, vt ex ijs, quæ supra retulimus,
colligi potest. Deinde verisimile est, quod ex Beato
Augustino refertur in dicto capitul. Beata Maria, vi-
gesima septima, quæstione secunda, illam in corde
votum emisisse, non tamen expressisse ore, donec
iam desponsata simul cum viro suum votum ex-
pressit. Quare non erat, quod parentes consuleret,
cum ab Spiritu Sancto regeretur, & certa esset gra-
tius esse Deo quod vouebat. Neque etiam erat quod
irritationem timeret: tum quia parentes illius vo-
tum ignorabant: tum etiam, quia licet illud agnos-
cerent, non fuissent aui filiarum voluntatem, cuius
sanctitatem, & diuini Spiritus singulare regimen
probè nouerant, immutare.

SECTIO III.

*Virum B. Virgo in seruanda, & vouenda virginitate
prima fuit.*

Quæstio intelligi potest, vel de ordine temporis,
vel de dignitate, & perfectione castitatis, & in v-
troque sensu breuiter expediri potest.

Primum enim (quod ad ordinem temporis atti-
net) licet multi ante Virginem castitatem seruau-
erint (vt supra vidimus) nullus tamen ante illam
credidit hoc votum emisisse. Ita sentit Bernardinus
homilia secunda, & tertia, in *Missus est*, & in sermo-
ne, *Signum magnum*, accommodans illud Psalmi, *Psalm. 44:*
*quadragesimi quarti, Adducuntur regi Virgines pos-
eam. Nam primatum, inquit, sola vendicat sibi. Et Ru-
pertus libro tertio in Cantica, circa finem, Votum
virginis, inquit, prima vouisti.* & Beda, Luca pri-
mo. *Prima, inquit, seminarum tanta se virtuti man-
cipare curauit.* Et prius hoc indicauit Ambrosius
libro de institutione Virginis, capit. quinto, dicens,
*egregia Maria, quæ signum sacra virginis extulit, &
intemerata virginis pium Christo vexillum leua-
uit.* Et Hieronymus epistola secunda ad Eustoch.
longe à princip. *Mibi, inquit, virginitas in Maria de-
dicatur, & Christo.* Facit etiam, quod Epiphanius
ref. 78. dicit, fuisse consuetudinem antiquæ Eccle-
siæ vouere Deo virginitatem in honorem, & imi-
tationem Beate Mariæ. Docuit etiam hanc senten-
tiam Abulens. quarto Reg. decimo octauo, quæst. de-
cima nona, Chartulian. in vita Christi, part. prima,
capit. secundo. Vualdens. citans Bedam, tomo se-
cundo, de sacramentis, capit. 120. Rationes ad hanc
sententiam confirmandam nullæ ferè possunt ad-
ducti, cum res potissimum pendeat ex historia. So-
lum potest esse coniectura, (quam hic indicauit D.
Thomas ad secundum.) Quia cum votum virgini-
tatis ad statum perfectionis pertineat, decuit, vt in
lege gratiæ haberet initium in Christo, & in ma-
tre eius.

Illud verò est in hac sententia difficile, quia cum
constet plures & viros, & foeminas ante Deiparam,
virginitatem seruasse, vnde constare potest, nul-
lum illorum virginitatem promississe? Et primò
est difficultas de Elia, Daniele, & alijs, quos su-
pra ex Ignatio, Damasceno, & alijs Patribus retu-
limus. Secundò, de Maria sorore Moylis, quam
fuisse virginem sentit Ambrosius libro primo de
virginibus in principi. & in exhortatione ad virgines,
& Gregorius Nyssen. libr. de virginitate, cap. 9. qui
ex Scriptura sacra id conatur elicere, quia nun-
quam à marito, sed à fratribus semper nominatur.
Tertiò obijci potest, de filia Iephre, quam nonnulli
existimant voto fuisse consecratam Deo. Ita e-
nim exponunt locum Iudicum vndecimi, Vata-
blus, & alij. Non enim intelligunt, patrem sa-
crificasse filiam Deo, occidendo illam, sed conse-
crando

crando virginitatem Deo. Quartò obici etiam pos-
sunt inter Iudæos Esseni, qui (vt supra diximus) vir-
ginitatem seruabant, & cum religiosorum more vi-
uerent, verisimile est illam vouisse. Et inter Genti-
les virgines Vestales, quæ falsæ Deæ virginitatem vo-
uebant. Cur ergo negabimus, nonnullos fideles
virginitatis amatores vero Deo virginitatem vouisse?
Adde, hoc non pugnare cum imperfectione sta-
tus veteris, & naturalis legis. Quia licet rariores es-
sent, non tamen defuerunt in illis statibus aliqui
Sancti viri, qui opera perfectionis, & consilii custo-
dirent.

Responsio.

Ad has obiectiones nihil aliud habeo quod re-
spondeam, nisi rem hanc esse incertam, & non ad-
modum ad Deiparæ laudes pertinere. Quod enim
ipsa perfectum votum virginitatis emisit, ad per-
fectionem eius pertinet: quod verò ante ipsam nul-
lus hoc fecerit, ad eius commendationem non ad-
modum refert. Illud verò certum est, ex sacra Scri-
ptura, de nullo alio colligi posse ante Virginem hoc
votum emisisse. Et hoc sensu, vt minimum, erit et-
iam certum, ipsam esse primam in virginitate vo-
uenda. Deinde dici etiam potest prima, quæ propo-
sita est tanquam dux, & exemplar huiusmodi voti,
& hunc existimo esse sensum sanctorum Patrum.
Adde tamen fortasse etiam in re ipsa fuisse primam
quia omnia, quæ in contrarium proponuntur, facili-
ter expediti possunt. De illis enim Prophetis fatemur
id esse incertum, & nesciri: tamen quia id scriptum
non est, & illis temporibus hoc non erat in vsu, ideo
verisimile existimatur, eos non vouisse.

Ad secundum de Maria sorore Moyse, licet ve-
rum esset virginem permansisse: tamen non potest
inde inferri virginitatem vouisse. Deinde (quod de
virginitate eius dicitur) incertum est. Nam Iose-
phus, libro tertio, antiquit. capit. secundo, & sexto,
refert, Hur fuisse maritum illius Mariæ, & Beseleel
fuisse filium eius. Vnde ad coniecturam Gregorij
Nyssæ. facile dicitur, eam potius à fratribus, quam
à marito in Scriptura nominari, non quia marito
caruerit, sed propter eximiam fratrum dignitatem,
& auctoritatem.

Ad Tertium de filia Iephthæ (& si illam expositio-
nem admittamus) nihil efficitur. Quia illa nec vo-
uit virginitatem, nec eam voluntariè seruauit: sed
deplorando (vt ipsa dixit) virginitatem suam. Nec pater
etiam vouit virginitatem filia, sed vouit immolare
Deo, quod sibi domum venienti primum occur-
reret, & quia filia, prima fuit, quæ egressa est in oc-
cursum eius, voluit in ea seruare votum, immolan-
do illam (vt dicit hæc expositio) non vt pecudem,
sed modo personæ humanæ accommodatò, dicen-
do illam cultui diuino, vnde factum est, vt innupta
permaneret. Secundo verò dicitur, veriores esse
communem Patrum expositionem, Iephthæ immo-
lasse filiam interficiendo illam, siue hoc temere fe-
cerit, siue instinctu Spiritus Sancti motus, quod non
est huius loci fufius tractare. Sed videri potest Chry-
sostomus, tomo primo, homilia de Iephthæ, Athana-
sius, in diuina Scripturæ Synopsi, Augustin. libr.
quæstionum in Iudicum, quæstion. 49. & libr. quæ-
stion. noui, & veteris testamenti, quæstio. quadra-
gesima tertia, Hieronym. primo contra Iouinian.
Epiphani. hæres. 55. Ambrosius libr. tertio de officiis.
Videri etiam possunt Philo, & Iosephus, qui hoc af-
firmant, ille in libro Antiquitatum Biblicarum: hic
vero libro quinto Antiquit. capitul. duodecimo.
Denique idem sensu Concil. Francford. in secunda
parte eius.

*Iephthæ qua-
liter se erga
filiam ha-
buerit.
Chrysostom.
Athanasius.
Augustin.
Hieronym.
Epiphani.
Ambros.
Philo.
Iosephus.
Conc. Franc.*

*Iosephus.
Epiphani.*

Ad quartum de Essenis, referuntur quidem ca-
stitatem seruasse: non tamen vouisse, neque eam vt
perpetuant, & immobilem custodiisse. Lege Iose-
phum, libr. 2. de bello Iudaico, capitul. septimo, &
Epiphani. hæres. decima sexta. Et idem dicitur de
virginibus Vestalibus. Nam post certum ætatis tem-

pus nuptui dabantur, vt refert Alexander ab Alex-
andro, libro quinto dierum genealogum, & indicauit
Ambrosius, libro primo de virginib. Ad aliam de-
nique coniecturam dicitur, probare quidem id non
repugnasse, non tamen factum esse.

Secundo (quod ad dignitatem, & perfectionem
attinet) dicendum est absque vlla dubitatione, in
virginitatis perfectione, inter omnes puras creatu-
ras Deiparam primatum tenuisse. Hæc conclusio
constat ex communi doctrina Patrum, & ex omni-
bus dictis. Ratione verò declaratur, quia virginitas
Mariæ, quo ad propositum, & animum, fuit tanto ef-
ficacior, & vehementior, quanto ex maiori charita-
te, & gratia procedebat, quo ad immobilitatem ha-
buit hoc propositum perfectò voto confirmatum.
B quo ad intentionem ex perfectissimo Dei, & puri-
tatis amore hoc fecit, quo ad executionem vero, tam
perfectè illud seruauit, vt omni profusus motu con-
trario, aut repugnante caruerit, imò alios etiam ad
castitatem prouocauerit, vt supra ex Sanctis Patri-
bus diximus, ergo. Deinde caruit omni contrario,
quod virginitatis perfectionem posset minuere:
nam & ipsum coniugium, quod in alijs ad virgini-
tatem tendendam ordinari solet, in illa fuit ad eius
custodiam, testimonium, & honorem institutum.
Habuit deinde comitantes omnes virtutes, tempe-
rantiam, humilitatem, & alias, quæ illius perfectio-
nem posset augere. Fuit denique eius virginitas
propter altissimum finem à Deo ordinata. Nam &
ad filij generationem ordinata est (quod est admi-
ratione dignissimum) & ad consecrandum Deo tha-
lamum, ex quo factus homo nasceretur, quo nihil
potest perfectius, ac excellentius intelligi.

Dices, Perfectior est virginitas voto solenni con-
secrata Deo, quam simplici, Beata autem Virgo non
habuit votum solæne continentia: tum quia per
illud non est facta inhabilis ad contrahendum ma-
trimonium: tum etiam quia hæc solennitas post
Christum, imò auctoritate Ecclesiæ introducta est,
vt pontifices docuerunt. Respondetur hanc solen-
nitatem non esse per se loquendo ad perfectionem
virginitatis necessarium. Fuit quidem valde utilis,
& conueniens imperfectis hominibus, qui ad perfe-
ctionem tendere student, & facile mutari possunt:
at vero in Beata Virgine, quæ semper fuit in statu
perfectionis, & animum virtute immobilē habu-
it, illa extrinseca solennitas non fuit necessaria: imò
nec conueniens, quia (vt iam dicimus) oportebat
illam matrimonium contrahere, quod non solum
virginitatis perfectionem non impendiret, verum
potius inuaret.

Obiectio.

Responsio.

*Solemnitas
& conueniens
imperfectis
hominibus,
qui ad perfe-
ctionem tendere
student, & facile
mutari possunt:
at vero in Beata
Virgine, quæ
semper fuit in
statu perfectionis,
& animum
virtute immobilē
habuit, illa
extrinseca
solennitas non
fuit necessaria:
imò nec
conueniens,
quia (vt iam
dicimus) oportebat
illam
matrimonium
contrahere,
quod non solum
virginitatis
perfectionem
non impendiret,
verum potius
inuaret.*

QUESTIO XXIX.

De matris Dei desponsatione, in duos ar-
ticulos diuisa.

Deinde considerandum est de desponsatione
matris Dei. Et circa hoc quaruntur duo.

Primo, vtrum Christus debuerit de de-
sponsata nasci.

Secundò, vtrum fuerit verum matrimo-
nium inter Mariam matrem Domini, & Ioseph.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus nasci debuerit de Virgine desponsata.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod
Christus non debuerit de Virgine despon-
sata nasci. Desponsatio enim ad carnalem
copulam ordinatur. Sed mater Domini
nunquam voluit carnali copula vri: quia
hoc derogaret virginitati mentis ipsius. Ergo non debuit esse
desponsata.

2. Præterea, quod Christus ex Virgine nasceretur,
mirum.